

**PAPILDOMO SAVANORIŠKO PENSIJŲ KAUPIMO FONDO
LUMINOR PENSIJA 3 PLUS
2020 M. METINĖS ATASKAITOS IR
NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA**

Nepriklausomo auditoriaus išvada

Papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo „Luminor pensija 3 plus“ dalyviams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Mūsų nuomonė

Mūsų nuomone, finansinės ataskaitos, pateiktos 9-25 puslapiuose, parodo tikrą ir teisingą Luminor investicijų valdymas UAB valdomo papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondo „Luminor pensija 3 plus“ (toliau – Fondas) 2020 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ir tuomet pasibaigusiu metų Fondo grynujų aktyvų pokyčių vaizdą pagal Lietuvos Respublikoje buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus bei Verslo apskaitos standartus.

Mūsų nuomonė atitinka 2021 m. balandžio 23 d. papildomą ataskaitą Luminor investicijų valdymas UAB Stebėtojų tarybai.

Mūsų audito apimtis

Fondo finansines ataskaitas sudaro:

- 2020 m. gruodžio 31 d. grynujų aktyvų ataskaita;
- tuomet pasibaigusiu metų grynujų aktyvų pokyčių ataskaita;
- finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, apimantis reikšmingus apskaitos principus ir kitą aiškinamąją informaciją.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal Tarptautinius audito standartus (TAS). Mūsų atsakomybė pagal TAS toliau aprašyta mūsų išvados pastraipoje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“.

Manome, kad gauti audito įrodymai suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei.

Nepriklausomumas

Esame nepriklausomi nuo Fondo vadovaujantis Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos parengtu Tarptautiniu buhalterijų profesionalų etikos kodeksu (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu, kurie taikytini atliekant finansinių ataskaitų auditą Lietuvos Respublikoje. Taip pat laikomės kitų TBESV kodekse bei Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme numatytų etikos reikalavimų.

Remdamiesi savo žiniomis ir įsitikinimu, pareiškiame, kad ne audito paslaugos, kurias suteikėme Fondui, atitinka Lietuvos Respublikoje taikomus įstatymus ir kitus teisės aktus. Taip pat pareiškiame, kad nesuteikėme ne audito paslaugų, kurios yra draudžiamos pagal Reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į Reglamento (ES) Nr. 537/2014 išimtis, patvirtintas Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatyme.

Ne audito paslaugų, laikotarpiu nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., Fondui neteikėme.

Mūsų audito metodika

Apžvalga

Reikšmingumo lygis ● Bendras reikšmingumo lygis Fondui yra 98 tūkst. Eur

Pagrindinis audito dalykas ● Investicijų vertinimas ir egzistavimas

Planuodami auditą nustatėme reikšmingumo lygį ir įvertinome reikšmingo iškraipymo finansinėse ataskaitose rizikas. Būtent, atsižvelgėme į tas sritis, kuriose vadovybė priėmė subjektyvius sprendimus: pavyzdžiui, sprendimus dėl reikšmingų apskaitinių įvertinimų, kuriems nustatyti buvo remtasi prielaidomis ir atsižvelgta į būsimus įvykius, kurie savo prigimtimi yra neapibrėžti. Kaip ir visų kitų mūsų auditų metu, įvertinome vadovybės vidaus kontrolės procedūrų nesilaikymo riziką, taip pat, be kitų dalykų, įvertinome, ar buvo tam tikrą tendencingumą patvirtinančių įrodymų, kurie liudytų apie reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės riziką.

Audito apimtį pritaikėme taip, kad mūsų atlikti darbai būtų pakankami, kad galėtume pareikšti savo nuomonę apie finansines ataskaitas kaip visumą, atsižvelgiant į Fondo struktūrą, apskaitos procesus ir kontroles, taip pat į sektorių, kuriame Fondas vykdo savo veiklą.

Reikšmingumo lygis

Mūsų audito apimčiai įtakos turėjo mūsų taikomas reikšmingumo lygis. Audito paskirtis – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos. Iškraipymai yra laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie turės įtakos finansinių ataskaitų naudotojų priimamiems ekonominiams sprendimams remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Remdamiesi savo profesiniu sprendimu nustatėme tam tikras kiekybines ribas reikšmingumo lygiui, įskaitant bendrą Fondo reikšmingumo lygį finansinėms ataskaitoms kaip visumai, kuris pateiktas lentelėje toliau. Šios kiekybinės ribos kartu su kokybiniais aspektais padėjo mums apibrėžti audito apimtį bei audito procedūrų pobūdį, atlikimo laiką ir aprėptį, taip pat įvertinti kiekvieno atskirai ir visų kartu iškraipymų, jei tokių buvo, poveikį finansinėms ataskaitoms kaip visumai.

Bendras reikšmingumo lygis Fondui 98 tūkst. Eur (2019: 78 tūkst. Eur)

Kaip mes jį nustatėme Bendras reikšmingumo lygis sudaro 1 % Fondo grynujų aktyvų.

Taikyto reikšmingumo lygio išaiškinimas Kaip pagrindinį kriterijų reikšmingumo lygiui nustatyti pasirinkome grynuosius aktyvus, nes, mūsų nuomone, tai yra bendrai priimtas kriterijus, kuriuo remiantis įvertinami fondų veiklos rezultatai. Pasirinkome 1 %, kuris yra priimtinoose kiekybinio reikšmingumo lygio ribose.

Sutarėme su Luminor investicijų valdymas UAB vadovybe, kad informuosime juos apie audito metu nustatytus iškraipymus, viršijančius 5 tūkst. Eur sumą, taip pat apie iškraipymus, nesiekiančius šios sumos, apie kuriuos, mūsų nuomone, būtina informuoti dėl kokybinių priežasčių.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai – tai dalykai, kurie mūsų profesiniu sprendimu buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šiuos dalykus nagrinėjome atlikdami finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir formuluodami apie jas savo nuomonę, todėl apie šiuos dalykus mes nepareiškiamo jokios atskiros savo nuomonės.

Pagrindinis audito dalykas	Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką
<p>Investicijų vertinimas ir egzistavimas</p> <p><i>(žr. apskaitos politikos „Investicijų įvertinimo metodai bei investicijų pervaldinimo periodiškumas“ dalį ir 3 pastabą)</i></p> <p>Investicijos yra didžiausias turto straipsnis grynujų aktyvų ataskaitoje (perleidžiamųjų vertybinių popierių balansinė vertė 2020 m. gruodžio 31 d. sudaro 9 481 tūkst. Eur).</p> <p>Investicijos apskaitomos tikrąja verte, kuri nustatoma remiantis aktyvioje rinkoje stebimomis kainomis. Jeigu rinkos kainos aktyviosiose rinkose nėra, vertė nustatoma remiantis panašaus turto vertėmis arba remiantis kitais aktyviosios rinkos duomenimis. Jei tikrosios vertės negalima patikimai nustatyti remiantis pirmiau minėtais metodais, tikroji vertė nustatoma atsižvelgiant į kitus ekonominius duomenis ar informaciją.</p> <p>Audito metu skyrėme ypatingą dėmesį perleidžiamųjų vertybinių popierių vertinimui ir egzistavimui, nes tai reikšmingiausias turto straipsnis.</p>	<p>Su vadovybe aptarėme procesus ir kontrolės procedūras, susijusius su investicijų vertinimu, pardavimu ir pirkimu bei patikrinome pasirinktų kontrolės procedūrų veiksmingumą.</p> <p>Siekdami surinkti įrodymų apie visų perleidžiamųjų vertybinių popierių egzistavimą, mes gavome patvirtinimo laišką iš banko, kuris veikia kaip depozitoriumo bankas ir sutikrinome laiške nurodytų perleidžiamųjų vertybinių popierių kiekius ir vertes su Fondo apskaitytais duomenimis.</p> <p>Siekdami surinkti įrodymų apie investicijų tikrąją vertę finansinių metų pabaigoje, sutikrinome visų fondo turimų perleidžiamųjų vertybinių popierių vertę su viešai skelbiamomis rinkos kainomis ar kitais duomenimis. Visų investicijų tikrąsias vertes taip pat patvirtino bankas, kuris veikia kaip depozitoriumo bankas.</p>

Išvada apie kitą informaciją

Už kitą informaciją yra atsakinga vadovybė Kita informacija apima informaciją, pateiktą 7-8 ir 25-26 puslapiuose (toliau – Kita informacija) (tačiau neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie šias ataskaitas).

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima Kitos informacijos.

Mums atliekant finansinių ataskaitų auditą mūsų atsakomybė – perskaityti pirmiau minėtą kitą informaciją ir įvertinti, ar yra reikšmingas nesuderinamumas tarp kitos informacijos ir finansinių ataskaitų ar per auditą mūsų įgytų žinių ir ar kitaip nepaaiškėja, kad šioje kitoje informacijoje yra reikšmingų išskraipymų.

Remiantis audito metu atliktu darbu, mūsų nuomone finansinių metų, už kuriuos parengtos finansinės ataskaitos, Kitoje informacijoje pateikta informacija atitinka duomenis, pateiktus finansinėse ataskaitose.

Be to, privalome informuoti, ar, atsižvelgiant į audito metu gautą informaciją ir įgytą supratimą apie Fondą bei jo aplinką, nustatėme reikšmingų išskraipymų Kitoje informacijoje, kurį gavome iki šios auditoriaus išvados išleidimo dienos. Šiuo atžvilgiu nėra nieko, apie ką turėtume informuoti.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Luminor investicijų valdymas UAB vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų, kurios parodo tikrą ir teisingą vaizdą pagal Lietuvos Respublikoje buhalterinę apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą reglamentuojančius teisės aktus bei Verslo apskaitos standartus, parengimą bei už tokią vidaus kontrolės sistemą, kuri, vadovybės nuomone, yra būtina finansinių ataskaitų parengimui be reikšmingų išskraipymų, galinčių atsirasti dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Fondo gebėjimą toliau tęsti veiklą ir atitinkamai atskleisti dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Fondą ar nutraukti jo veiklą arba yra priversta tai padaryti, neturėdama jokios kitos realios alternatyvos.

Už valdymą atsakingi asmenys privalo prižiūrėti Fondo finansinių ataskaitų rengimo procesą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai išskraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir parengti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, tačiau jis nėra garantija, kad auditas, atliktas pagal TAS, visada atskleis reikšmingą išskraipymą, jei toks yra. Išskraipymai, galintys atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jei galima pagrįstai numatyti, kad kiekvienas atskirai ar visi kartu jie gali turėti įtakos finansinių ataskaitų naudotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis šiomis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir vadovaujames profesinio skepticizmo principu. Taip pat:

- nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo išskraipymo dėl apgaulės ar klaidos rizikas, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokias rizikas ir surenkame audito įrodymus, kurie suteikia pakankamą ir tinkamą pagrindą mūsų audito nuomonei. Reikšmingo išskraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo išskraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;
- išsiaiškiname su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume parengti esant konkrečioms aplinkybėms tinkamas audito procedūras, tačiau ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Fondo vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertiname taikomų apskaitos principų tinkamumą bei vadovybės naudojamų apskaitinių įvertinimų ir susijusių atskleidimų pagrįstumą;
- padarome išvadą dėl vadovybės taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais audito įrodymais, egzistuoja reikšmingas neapibrėžtumas, susijęs su įvykiais ar sąlygomis, dėl kurių gali kilti reikšmingų abejonių dėl Fondo gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jei tokių atskleidimų nepakanka, privalome modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, surinktais iki auditoriaus išvados išleidimo dienos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Fondas negalės toliau tęsti savo veiklos;
- įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai bei įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie planuojamą audito apimtį, audito atlikimo laiką ir reikšmingus pastebėjimus audito metu, įskaitant visus svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Be to, už valdymą atsakingiems asmenims patvirtiname, kad laikėmės visų svarbių etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo, taip pat informavome juos apie visus ryšius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš visų dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskyrėme tuos, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie dėl to laikomi pagrindiniais audito dalykais. Šiuos dalykus aprašome savo auditoriaus išvadoje, nebent pagal įstatymą ar kitą teisės aktą būtų draudžiama juos viešai atskleisti arba, labai retomis aplinkybėmis, nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje dėl to, kad galime pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio atskleidimo pasekmės nusvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Paskyrimas

Fondo auditoriais pirmą kartą buvome paskirti 2018 m. birželio 27 d. Mūsų paskyrimas pratęsimas kasmet remiantis Luminor investicijų valdymas UAB akcininko nutarimu ir viso nenutrūkstamo užduoties vykdymo laikotarpis apima 3 metus.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, pagrindinė užduoties partnerė yra Rasa Selevičienė.

UAB „PricewaterhouseCoopers“ vardu

Rasa Selevičienė
Audito skyriaus direktorė
Auditoriaus pažymėjimo Nr.000504

Vilnius, Lietuvos Respublika
2021 m. balandžio 23 d.

Elektroniniu auditoriaus parašu pasirašoma tik Nepriklausomo auditoriaus išvada

I. BENDROJI INFORMACIJA

1. Duomenys apie Pensijų fondą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

2. Ataskaitinis laikotarpis, už kurį pateikta ataskaita

Ataskaita parengta už laikotarpį nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

3. Duomenys apie valdymo įmonę

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

4. Duomenys apie depozitoriumą

Aiškinamojo rašto bendroji dalis, pagrindiniai duomenys apie pensijų fondą.

II. GRYNŲJŲ AKTYVŲ, APSKAITOS VIENETŲ SKAIČIUS IR VERTĖ

5. Grynųjų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

Aiškinamojo rašto 1 pastaba.

6. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

Aiškinamojo rašto 2 pastaba.

III. ATSKAITYMAI IŠ PENSIJŲ TURTO

7. Atskaitymai iš pensijų turto

Aiškinamojo rašto 6 pastaba.

8. Mokėjimai tarpininkams

Aiškinamojo rašto 7 pastaba.

9. Informacija apie visus susitarimus dėl mokėjimų pasidalijimo, taip pat apie paslėptuosius komisinius (jų teikėjas, vertė, suteiktų prekių ir (ar) paslaugų pobūdis ir kt.).

Nebuvo

10. Konkretus pavyzdys, iliustruojantis atskaitymų įtaką galutinei dalyviui tenkančiai investicijų grąžai. Pavyzdyje pateikti skaičiavimai, kiek būtų atskaityta (eurais) nuo pensijų fondo dalyvio įmokų esant dabartiniam atskaitymų dydžiui ir kokią sumą jis atgautų po 1, 3, 5, 10 metų, jei būtų investuota 2 896,20 Eur, o metinė investicijų grąža – 5 proc.

	Po 1 metų	Po 3 metų	Po 5 metų	Po 10 metų
Sumokėta atskaitymų, Eur*	32	100	173	382
Sukaupta suma, jei nebūtų atskaitymų	3 041	3 353	3 696	4 718
Sukaupta suma, esant dabartiniam atskaitymų dydžiui	3 009	3 248	3 506	4 244

*Skaičiuojant atsižvelgiama į procentinius metinius mokesčių dydžius skaičiuojamus nuo turto (valdymo, depozitoriumo), o sandorių sudarymo kurios neturi nustatymo metinio procento, įvertintos procentine dalimi nuo 2020 metų vidutinės grynųjų aktyvų vertės. Neįvertinami atskaitymai nuo įmokų.

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ

11. Ataskaitinio laikotarpio pabaigos investicinių priemonių portfelio sudėtis

Aiškinamojo rašto 3 pastaba.

12. Per ataskaitinį laikotarpį įvykdyti išvestinių finansinių priemonių sandoriai

Nebuvo

13. 11 punkte nurodytų išvestinių finansinių priemonių rūšis, su jomis susijusi rizika, kiekybinės ribos ir metodai, kuriais vertinama su išvestinių finansinių priemonių sandoriais susijusi pensijų fondo rizika

Nebuvo

14. Iš išvestinių finansinių priemonių sandorių kylančių įsipareigojimų bendra vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigoje

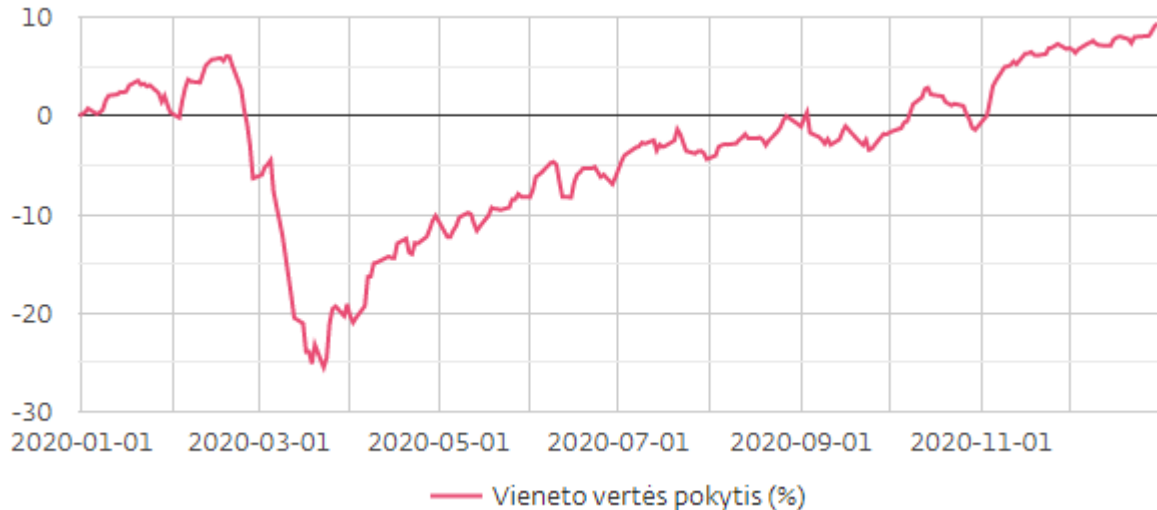
Nebuvo

IV. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO INVESTICINIŲ PRIEMONIŲ PORTFELĮ (TĘSINYS)

15. Analizė, kaip turimas investicinių priemonių portfelis atitinka (neatitinka) pensijų fondo investavimo strategiją Aiškinamojo rašto 3 ir 4 pastaba.

16. Veiksniai, per ataskaitinį laikotarpį turėjusieji didžiausią įtaką investicinių priemonių portfelio struktūros ir jo vertės pokyčiams

Pateikiame pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokytį per ataskaitinį laikotarpį.

Detalesnė informacija pateikta fondo finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 10 pastaboje.

V. PENSIJŲ FONDO LYGINAMASIS INDEKSAS, INVESTICIJŲ GRAŽA IR RIZIKOS RODIKLIAI

17. Pensijų fondo lyginamasis indeksas ir trumpas jo apibūdinimas

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

18. To paties laikotarpio pensijų fondo apskaitos vieneto vertės pokyčio, investicinių priemonių portfelio metinės investicijų gražos ir lyginamojo indekso (jei jis pasirinktas) reikšmės pokyčio ir kiti rodikliai per paskutinius dešimt fondo veiklos metų, išdėstyti palyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei dešimt metų, pateikti to laikotarpio, kurį portfelis buvo valdomas, metinę investicijų gražą. Prie palyginamosios lentelės pridėti joje pateiktų apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagramą ir rodiklių paaiškinimus.

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

19. Jei pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų gražos prognozės, nurodyti prognozuotą dydį, palyginti neatitikimus su faktine graža ir pateikti galimas neatitikimų priežastis.

Nebuvo

20. Vidutinė investicijų graža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis (jei jis pasirinktas) per paskutinius trejus, penkerius, dešimt metų (vidutinė grynoji investicijų graža, vidutinis apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės pokytis apskaičiuojami kaip geometrinis, atitinkamai, metinių grynosios investicijų gražos, metinių apskaitos vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčių vidurkis). Kiekvienam fondo tipui pildoma lentelė:

Aiškinamojo rašto 8 pastaba.

21. Kiti rodikliai, atskleidžiantys investicinių priemonių portfelio riziką.

-

VI. PENSIJŲ FONDO FINANSINĖS ATASKAITOS

22. Pensijų fondo finansines ataskaitas, parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų reikalavimais sudaro:

- 22.1. grynujų aktyvų ataskaita
- 22.2. grynujų aktyvų pokyčių ataskaita
- 22.3. aiškinamasis raštas

Luminor investicijų valdymas UAB

Įmonės kodas 226299280, Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva

Papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondas Luminor pensija 3 plus

GRYŪŲ AKTYVŲ ATASKAITA

2020 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabos Nr.	Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
A.	TURTAS		9 783 524	7 808 782
I.	PINIGAI	3, 4	302 634	399 763
II.	TERMINUOTIEJI INDĖLIAI		-	-
III.	PINIGŲ RINKOS PRIEMONĖS		-	-
III.1.	Valstybės išdo vekseliai		-	-
III.2.	Kitos pinigų rinkos priemonės		-	-
IV.	PERLEIDŽIAMIEJI VERTYBINIAI POPIERIAI	3, 4, 5	9 480 889	7 409 019
IV.1.	Ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.1.1.	Vyriausybų ir centrinių bankų arba jų garantuoti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.1.2.	Kiti ne nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.2.	Nuosavybės vertybiniai popieriai		-	-
IV.3.	Kitų kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos		9 480 889	7 409 019
	SUMOKĖTI AVANSAI		-	-
V.	GAUTINOS SUMOS		-	-
V.1.	Investicijų pardavimo sandorių gautinos sumos		-	-
V.2.	Kitos gautinos sumos		-	-
VI.	INVESTICINIS IR KITAS TURTAS		-	-
VI.1.	Investicinis turtas		-	-
VI.2.	Išvestinės finansinės priemonės		-	-
VI.3.	Kitas turtas		-	-
B.	ĮSIPAREIGOJIMAI		11 732	9 463
1.	Mokėtinos sumos		11 732	9 463
1.1.	Už finansinį ir investicinį turtą mokėtinos sumos		-	-
1.2.	Valdymo įmonei ir depozitoriumui mokėtinos sumos		8 707	7 043
1.3.	Kitos mokėtinos sumos		3 025	2 420
2.	Sukauptos sąnaudos		-	-
3.	Finansinės skolos kredito įstaigoms		-	-
4.	Įsipareigojimai pagal išvestinių finansinių priemonių sutartis		-	-
5.	Kiti įsipareigojimai		-	-
C.	GRYŪŲ AKTYVAI	1	9 771 791	7 799 319

Aiškinamasis raštas yra neatskiriama šių finansinių ataskaitų dalis.

Generalinė direktorė

Loreta Načajienė

2021 m. balandžio 23 d.

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

2021 m. balandžio 23 d.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Bendroji dalis

Pensijų fondo pavadinimas:	Papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondas Luminor pensija 3 plus (toliau – Fondas)	
Pensijų fondo įsteigimo data:	2007 m. spalio 1 d.	
Valdymo įmonė:	Pavadinimas	Luminor investicijų valdymas UAB
	Buveinės adresas:	Konstitucijos pr. 21A, 03601 Vilnius-6, Lietuva
	Įmonės kodas:	226299280
	Tel.:	(8-5) 2393 444
	Elektroninio pašto adresas:	info@luminor.lt
	Pensijų fondo valdytojas:	Luminor investicijų valdymas UAB
Depozitoriumas:	Depozitoriumo pavadinimas:	Luminor Bank AS Lietuvos skyrius
	Buveinės adresas:	Konstitucijos pr. 21A, Vilnius, Lietuva
	Įmonės kodas:	3048700690
	Tel.:	(8-5) 2393 444
	Faks.:	(8-5) 2393 783
Audito įmonė:	PricewaterhouseCoopers UAB	
	Įmonės kodas 111473315	
	J. Jasinskio g. 16 B, Vilnius, Lietuva	
Ataskaitinis laikotarpis:	nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.	

Apskaitos politika

Luminor investicijų valdymas UAB (toliau – Bendrovė arba Valdymo įmonė), tvarkydama pensijų fondo buhalterinę apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, vadovaujasi verslo apskaitos standartais (VAS), Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu ir kitais teisės aktais. 2011 metais pradėtas taikyti 39 verslo apskaitos standartas „Kolektyvinio investavimo subjektų ir pensijų fondų apskaita, finansinės ataskaitos“.

Finansinės ataskaitos rengiamos vadovaujantis veiklos tęstinumo principu ir prielaida, kad Fondas artimiausioje ateityje galės tęsti savo veiklą.

Tvarkydama apskaitą ir sudarydama finansines ataskaitas, Bendrovė vadovaujasi bendroju apskaitos principu – įmonės principu. Tai reiškia, kad kiekvienas finansines ataskaitas sudarantis pensijų ir investicinis fondas laikomas atskiru apskaitos vienetu ir kad į finansines ataskaitas įtraukiama tik to fondo turtas, įsipareigojimai, pajamos, sąnaudos ir pinigų srautai. Todėl apskaitoje vieno fondo ūkinės operacijos registruojamos atskirai nuo kito fondo operacijų. Pensijų ir investiciniams fondams teikiamos atskiros finansinės ataskaitos.

Pensijų ir investicinių fondų metinės finansinės ataskaitos tikrinamos nepriklausomo auditoriaus.

Pensijų ir investicinių fondų metinės ir pusmetinės finansinės ataskaitos viešai skelbiamos teisės aktų nustatyta tvarka.

Finansinės ataskaitos sudaromos naudojant Lietuvos Respublikos piniginių vienetą eurą.

Fondo finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Šiose finansinėse ataskaitose pateikiami suminiai skaičiai dėl apvalinimo gali nesutapti su juos sudarančių skaičių suma.

Investavimo politika

Pensijų fondo investavimo strategija remiasi prielaida, pagrįsta daugelio dalyvių ilgalaikiu investavimo laikotarpiu, todėl iki 100 procentų Pensijų fondo grynųjų aktyvų lėšų gali būti investuojama akcijų rinkose, prisiimant su tuo susijusią riziką, ir siekiant aukštesnio pelningumo ilgu laikotarpiu. Dalis Pensijų fondo turto gali būti investuojama į perleidžiamuosius skolos vertybinius popierius, bei pinigų rinkos priemonės. Investuojant specializacija geografinėje zonoje ar pramonės šakoje nebus taikoma.

Investicijų portfelio struktūra

Pensijų fondo investicijas gali sudaryti:

1. perleidžiamieji vertybiniai popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose Europos Sąjungos valstybėje;

2. perleidžiamieji vertybiniai popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose pagal nustatytas taisykles, esančias šalyse, kurios priklauso Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai¹;

3. perleidžiamieji vertybiniai popieriai, pinigų rinkos priemonės, kuriomis prekiaujama pripažintose ir visuomenei prieinamose reguliuojamose rinkose, veikiančiose ne Europos Sąjungos valstybėje, kuri yra nurodyta Pensijų fondo taisyklėse²;

4. išleidžiami nauji perleidžiamieji vertybiniai popieriai, jeigu emisijos sąlygose yra numatytas įsipareigojimas įtraukti šiuos vertybinius popierius į prekybą reguliuojamoje rinkoje ir jeigu įtraukiama į prekybą ne vėliau kaip per 1 metus nuo išleidimo (jei tokia birža ar rinka yra nurodyta 1, 2 ir 3 papunkčiuose);

5. investiciniai vienetai ir akcijos kolektyvinio investavimo subjektų, atitinkančių LR teisės aktų nustatytus reikalavimus;

6. indėliai ne ilgesniam kaip 12 mėnesių terminui, kuriuos galima atsiimti pareikalavus ir kurie yra kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažesnė kaip Europos Sąjungoje;

7. išvestinės finansinės priemonės, skirtos Pensijų fondo rizikai valdyti;

8. Pensijų turtas gali būti investuojamas rizikos kapitalo rinkose, jeigu subjektas, įskaitant kolektyvinio investavimo subjektus, per kurį investuojama, atitinka šias sąlygas:

8.1. vykdoma subjekto ir (ar) jo valdytojo priežiūra arba yra įtvirtinti kiti priežiūros institucijai priimtini adekvačią subjekto kontrolę užtikrinantys instrumentai;

8.2. nuostoliai, kuriuos Pensijų fondas gali patirti turėdamas subjekto finansines priemones, yra ne didesni negu už juos sumokėta pinigų suma;

8.3. jeigu subjektas yra prižiūrimas priežiūros institucijos, priežiūros institucija dvišalio susitarimo pagrindu bendradarbiauja su atitinkama užsienio valstybės priežiūros institucija, kai ši valstybė nėra valstybė narė arba Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos narė;

9. kiti finansiniai instrumentai numatyti teisės aktuose.

Pensijų fondas investuos lėšas ne tik eurai, bet ir kitomis valiutomis.

Finansinės rizikos valdymo metodai

Investuojant Pensijų fondo turtą yra susiduriama su įvairiomis finansinėmis rizikomis ir siekiant sumažinti jų poveikį Pensijų fondo veiklai jos bus atitinkamai kontroliuojamos. Finansinės rizikos, su kuriomis gali būti susiduriama investuojant Pensijų fondo turtą:

1. Kredito rizika – rizika patirti nuostolius dėl perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti kredito riziką, dalis Pensijų fondo lėšų bus investuojamos į žemos rizikos perleidžiamuosius skolos vertybinius popierius;

2. Palūkanų normos rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių palūkanų pokyčių, kurie gali turėti įtakos perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių kainoms. Siekiant sumažinti palūkanų normų riziką, formuojant Pensijų fondo turtą sudarančių perleidžiamųjų skolos vertybinių popierių portfelį gali būti atsižvelgiama į Pensijų fondo dalyvių vidutinę sutarties trukmę;

3. Valiutos kurso rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankaus užsienio valiutos kurso pokyčio nacionalinės valiutos atžvilgiu, kuris sąlygoja neigiamą turto, laikomo ta užsienio valiuta, pokytį. Siekiant sumažinti valiutų kurso pokyčių riziką dalis lėšų bus investuojama eurai;

4. Akcijų kainos rizika – rizika patirti nuostolius dėl nepalankių akcijų kainų svyravimų. Akcijų kainos rizika mažinama užtikrinant Fondo taisyklėse ir įstatymuose numatytą diversifikavimo ir kitų apribojimų vykdymą;

---

¹ Australijos (Australijos VP birža); Čilės (Santjago VP birža); Japonijos (Tokijo VP birža, Osakos VP birža); Jungtinių Amerikos Valstijų (Amerikos akcijų birža (Amex)), Čikagos pasirinkimo sandorių birža (Chicago Board of Options Exchange, CBOE), Čikagos prekių birža (Chicago Mercantile Exchange, CME), Niujorko akcijų birža (NYSE), National Association of Securities Dealers, Inc. (NASDAQ), Chicago Board of Trade, JAV Vyriausybės vertybinių popierių rinka, organizuota piminių dilerių ir reguliuojama Niujorko Federalinių rezervų banko; Kanados (Toronto VP birža); Korėjos (Seulo VP birža); Norvegijos (Oslo VP birža); Šveicarijos (Šveicarijos VP birža, Ciuricho VP birža, Ženevos VP birža, Bazelio VP birža); Islandijos (Islandijos VP birža); Izraelio (Tel Avivo VP birža); Meksikos (Meksiko VP birža); Naujosios Zelandijos (Naujosios Zelandijos VP birža); Turkijos (Stambulo VP birža).

² Buenos Aires vertybinių popierių birža (Argentina), Panamos vertybinių popierių birža (Panama), Rio de Žaneiro vertybinių popierių birža, San Paulo vertybinių popierių birža (Brazilija), Johanesburgo vertybinių popierių birža (Pietų Afrikos Respublika), Honkongo vertybinių popierių birža (Honkongas), Kuala Lumpuro vertybinių popierių birža (Malaizija), Tailando vertybinių popierių birža (Tailandas), Singapūro vertybinių popierių birža (Singapūras), Nacionalinė Indijos vertybinių popierių birža (Indija), Tel Avivo vertybinių popierių birža (Izraelis), Zagrebo vertybinių popierių birža (Kroatija), Bukarešto vertybinių popierių birža (Rumunija), Bulgarijos vertybinių popierių birža (Bulgarija), Maskvos vertybinių popierių birža, Rusijos birža (Rusija), Ukrainos vertybinių popierių birža (Ukraina)

Finansinės rizikos valdymo metodai (tęsinys)

5. Rinkos likvidumo rizika – rizika patirti nuostolius dėl mažo rinkos likvidumo, kuris neleidžia parduoti perleidžiamuosius vertybinius popierius norimu laiku ir už norimą kainą, arba apskritai atima galimybę parduoti turimą turtą (investiciją). Siekiant sumažinti rinkos likvidumo riziką bus investuojama tikrai į tuos perleidžiamuosius vertybinius popierius, kurie kotiruojami pripažintose pasaulio rinkose arba kurių kainą reguliariai skelbia visuotinės informavimo priemonės;

6. Sandorio šalies rizika – rizika patirti nuostolius dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus, kurie buvo prisiimti sudarant sandorį. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, investicijų Valdymo įmonė sudarys sandorius daugiausia su žemos rizikos (investicinio reitingo) kredito įstaigomis ar finansų įstaigomis, o jų nesant, su patikimais partneriais, besispecializuojančiais atitinkamoje srityje;

7. Atsiskaitymų rizika – rizika patirti nuostolius, kai atsiskaitymo už sandorį metu sandorio šalis dėl tam tikrų priežasčių negali pervesti atitinkamų lėšų ar vertybinių popierių, nors ta sandorio šalis sandoriu įgytus įsipareigojimus jau yra patenkiniusi. Siekiant sumažinti atsiskaitymų riziką, prekybinėje veikloje daugiausia bus naudojamos mokėjimų agento paslaugomis, arba prekybinė veikla bus vykdoma organizuotose rinkose, kuriose atsiskaitymams taikomi visuotiniai pripažinti principai;

Akcijų kainos, palūkanų normų, valiutos kurso, kredito rizikos gali būti valdomos naudojant išvestines finansines priemones: apsigėitimo, ateities, pasirinkimo ir išankstinius sandorius. Akcijų kainos rizika taip pat gali būti valdoma sudarant akcijų indeksų ateities sandorius, jeigu pastebima pakankama atitinkamo akcijų indekso koreliacija su Pensijų fondo investicijų dalimi. 2019 m. ir 2020 m. šiomis priemonėmis nebuvo naudotasi.

Pensijų fondo vieneto pokytis yra lyginamas su lyginamuoju indeksu, kuris pasirenkamas vadovaujantis galiojančiais teisės aktais ir tvirtinamas Valdymo įmonės valdyboje. Pensijų fondo dalyviai su Pensijų fondo vieneto ir lyginamojo indekso pokyčiu gali susipažinti interneto svetainėje www.luminor.lt, kur skelbiama: lyginamųjų indeksų sudėty; sudėtinį lyginamąjį indeksą sudarančių indeksų svorių pasirinkimo pagrindimas; linijinė diagrama, vaizduojanti perskaičiuotų vieneto verčių ir lyginamojo indekso reikšmių dinamiką nuo lyginamojo indekso skaičiavimo pradžios.

Grynųjų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai

Grynųjų aktyvų padidėjimas tai:

1. Dalyvių įmokų į fondą straipsnyje parodoma į Pensijų fondą gautų kaupiamųjų pensijų įmokų suma.
2. Iš kitų fondų gautų sumų straipsnyje parodoma iš kitų investicinių fondų ar pensijų fondų gautos ir gautinos dalyviui priklausančios sumos, kai dalyvis pereina į pensijų fondą iš kitų pensijų fondų.
3. Garantinių įmokų straipsnyje parodoma gautų ir gautinų garantinių įmokų suma, jeigu trečia šalis yra įsipareigojusi garantuoti tam tikrą pajamingumą.
4. Palūkanų pajamų straipsnyje parodomas finansinio turto, kai jis negali būti patikimai įvertintas tikrąja verte, palūkanos. Amortizuota savikaina įvertinto finansinio turto palūkanų pajamos apskaičiuojamos taikant apskaičiuotų palūkanų metodą.
5. Dividendų straipsnyje parodomi nuosavybės vertybinių popierių dividendai (gauti bei paskelbti).
6. Pelno dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo straipsnyje parodomas pinigų rinkos priemonių, vertybinių popierių, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės padidėjimo ir jų pardavimo sandorių pelnas, įskaitant ir tikrąja verte įvertinto turto vertės pokytį dėl užsienio valiutos kursų pokyčio.
7. Pelno dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi teigiami pasikeitimai, susidarę atsiskaitant užsienio valiuta, finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo iš naujo įvertinant užsienio valiuta gautinas ir mokėtinas sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.
8. Išvestinių finansinių priemonių sandorių pelno straipsnyje parodomas teigiamas tikrosios vertės pasikeitimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turtą ir finansinį įsipareigojimą. Pasikeitimas parodomas to laikotarpio, kada atsiranda, ataskaitoje.
9. Kito grynųjų aktyvų vertės padidėjimo straipsnyje parodomas pelnas dėl finansinių įsipareigojimų vertės sumažėjimo, delspinigių pajamos, kitos pajamos ir kituose šios ataskaitos straipsniuose neparodytas grynųjų aktyvų vertės padidėjimas.

Grynųjų aktyvų sumažėjimas tai:

1. Išmokų fondo dalyviams straipsnyje parodoma per ataskaitinį laikotarpį iš pensijų fondo sąskaitos sumokėtos ar privalomos mokėti išmokos.
2. Išmokų kitiems fondams straipsnyje parodoma kitiems subjektams sumokėtos ar privalomos mokėti pensijų fondo dalyviui priklausančios pinigines lėšas, kai dalyvis pereina į kitą pensijų fondą.
3. Nuostolių dėl investicijų vertės pasikeitimo ir pardavimo straipsnyje parodomi pinigų rinkos priemonių, vertybinių popierių, investicinio turto, išvestinių finansinių priemonių ir kitų investicijų vertės sumažėjimo (nuvertėjimo) ir pardavimo nuostoliai, jeigu tokių yra. Taip pat įtraukiamas ir tikrąja verte įvertinto turto vertės pokytis dėl užsienio valiutos kursų pasikeitimo. Panaikinus praėjusiais ataskaitiniais laikotarpiais pripažintus nuostolius dėl vertės sumažėjimo ar jų dalį, nuostolių sumažėjimas taip pat parodomas šiame straipsnyje.
4. Nuostolių dėl užsienio valiutos kursų pokyčio straipsnyje parodomi neigiami pasikeitimai, susidarę atsiskaitant užsienio valiuta, dėl finansinių ataskaitų valiutos ir užsienio valiutos oficialaus santykio pasikeitimo, įvertinant užsienio valiuta gautinas ir mokėtinas sumas, užsienio valiuta laikomus terminuotuosius indėlius, užsienio valiutą banko sąskaitose.

Grynujų aktyvų padidėjimo ir sumažėjimo pripažinimo principai (tęsinys)

5. Išvestinių finansinių priemonių sandorių nuostolių straipsnyje parodomas neigiamas tikrosios vertės pasikeitimas, nustatytas vertinant iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantį finansinį turta ir finansinį įsipareigojimą. Pasikeitimas parodomas to laikotarpio, kada jis atsiranda, ataskaitoje. Kartu su finansiniu turta ir finansiniu įsipareigojimu, atsirandančiais iš išvestinės finansinės priemonės sandorių, parodomas susijusios ataskaitinio laikotarpio šių sandorių sudarymo išlaidos.

6. Valdymo sąnaudų straipsnyje parodomas Pensijų fondo ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, nustatytos pensijų fondo taisyklėse.

7. Kito grynujų aktyvų vertės sumažėjimo straipsnyje parodomas kituose ataskaitos straipsniuose neparodytas grynujų aktyvų vertės sumažėjimas.

8. Sąnaudų kompensavimo straipsnyje parodomas sumos, kuriomis mažinamos subjekto ataskaitinio laikotarpio sąnaudos, tai yra pensijų fondo taisyklėse nenumatytos arba nustatytas ribas viršijančios išlaidos, kurias apmoka bendrovė. Kompensavimo sumos ataskaitoje parodomas su minuso ženklu.

Atskaitymų valdymo įmonei ir depozitoriumui taisyklės

Mokesčiai išskaičiuojami iš Pensijų turto:

1. mokestis Valdymo įmonei už Pensijų fondo valdymą;
2. mokestis Depozitoriumui;
3. mokesčiai ir išlaidos, išskaičiuojamos dalyvavimo Pensijų fonde baigties atveju;
4. kitos išlaidos, dengiamos iš Pensijų turto.

Mokestis Valdymo įmonei už Pensijų fondo valdymą susideda iš:

1. pradinio Pensijų turto valdymo mokesčio, kuris išskaičiuojamas iš kiekvienos naujai įmokamos pensijų įmokos ir kurio maksimalus dydis yra 2 procento nuo pervedamos pensijų įmokos. Tuo atveju, jeigu dalyvis pereina į Pensijų fondą iš kito Valdymo įmonės valdomo pensijų fondo ar kitos valdymo įmonės valdomo pensijų fondo, nuo iš kito Valdymo įmonės valdomo pensijų fondo ar kitos valdymo įmonės valdomo pensijų fondo pervedamų dalyvio piniginių lėšų pradinis valdymo mokestis neišskaičiuojamas;

2. metinio Pensijų turto valdymo mokesčio, kuris išskaičiuojamas iš Pensijų turto ir kurio maksimalus dydis yra 1 procento nuo vidutinės metinės Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Pensijų turto valdymo mokestis priskaičiuojamas už kiekvieną kalendorinę dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Pensijų turto. Pensijų turto valdymo mokestis už vieną dieną skaičiuojamas Pensijų turto valdymo mokestį padalinant iš faktinio metų kalendorinių dienų skaičiaus keturių skaičių po kablelio tikslumu.

Tikslus pradinio Pensijų turto valdymo ir metinio Pensijų turto valdymo mokesčių dydžius, užtikrinant visiems dalyviams tapačias sąlygas, nustato Valdymo įmonės valdyba. Pradinio Pensijų turto valdymo mokesčio dydžiai gali būti skirtingi priklausomai nuo pensijų įmokos dydžio. Informacija dalyviams apie galiojančius valdymo mokesčių dydžius pateikiama tinklapyje (www.luminor.lt).

Mokestis Depozitoriumui yra ne didesnis kaip 0,15 procento nuo vidutinės metinės Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Depozitoriumo mokestis yra metinis. Jis priskaičiuojamas už kiekvieną kalendorinę dieną ir kartą per mėnesį atskaitomas nuo Pensijų turto ir pervedamas į Depozitoriumo sąskaitą. Maksimalus Depozitoriumo mokestis procentais už vieną kalendorinę dieną skaičiuojamas nustatyta Depozitoriumo mokestį padalinant iš metinio kalendorinių dienų skaičiaus, apvalinant keturių skaičių po kablelio tikslumu.

Mokesčiai ir išlaidos, išskaičiuojamos dalyvavimo Pensijų fonde baigties atveju:

1. Dalyvio perėjimas į kitą Valdymo įmonės valdomą pensijų fondą atliekamas nemokamai, nepriklausomai nuo perėjimo dažnumo;

2. Dalyvio perėjimo į kitos valdymo įmonės valdomą pensijų fondą atveju Valdymo įmonė atskaito su dalyvio perėjimu susijusias išlaidas, kurios negali būti didesnės negu 0,5 procento nuo dalyvio vardu į kitą pensijų fondą pervedamų piniginių lėšų sumos, nepriklausomai nuo perėjimo dažnumo. Dalyvio perėjimo į kitos valdymo įmonės valdomą pensijų fondą išlaidas sudaro faktinės Valdymo įmonės išlaidos, susijusios su Pensijų sąskaitos uždarymu ir lėšų pervedimu;

3. Tuo atveju, jeigu dalyvis nutraukia Pensijų kaupimo sutartį, nepereinant į kitą pensijų fondą, Valdymo įmonė nuo dalyvio vardu pervedamų piniginių lėšų sumos atskaito 1 procento atsiimamos sumos neviršijantį mokestį.

Kitų išlaidų, dengiamų iš Pensijų turto, sąrašas:

1. Pensijų fondo sąskaita bei Pensijų fondo interesais sudaromų sandorių faktinės išlaidos pagal sutartis tarpininkams;
2. išlaidos už bankines paslaugas;
3. Pensijų fondo audito išlaidos;
4. bendras maksimalus šiame punkte išvardintų išlaidų dydis negali viršyti 0.5 procentų per vienerius finansinius metus nuo Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės.

Valdymo įmonė iš Pensijų turto nedengia jokių kitų išlaidų bei neišskaičiuoja jokių kitų atskaitymų, išskyrus atvejus, numatytus šiame punkte. Pensijų fondo taisyklėse numatyti maksimalūs atskaitymų dydžiai negali būti viršijami, tačiau jie gali būti mažesni. Išskaičiuoti atskaitymai tampa Valdymo įmonės nuosavybe.

Investicijų įvertinimo metodai bei investicijų pervertinimo periodiškumas

Fondo turto vertė nustatoma kiekvieną darbo dieną. Pensijų turto vertė nustatoma taip:

1. Fondo investicijų tikroji vertė skaičiuojama pagal Lietuvos Banko (toliau – LB) patvirtintą Grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo metodiką bei Luminor investicijų valdymas UAB grynųjų aktyvų vertės skaičiavimo procedūrą (toliau procedūra).

2. Aktyvai denominuoti užsienio valiuta perskaičiuojami į eurus pagal LR buhalterinės apskaitos įstatyme ir Apskaitos politikoje nustatytą tvarką.

3. Vertybiniai popieriai pripažįstami grynųjų aktyvų ataskaitoje ir jų pripažinimas nutraukiamas taikant sandorio datos apskaitą.

Nuo 2020 rugsėjo mėnesio buvo pereita nuo atskaitymo į sandorio datos apskaitą. Šis apskaitos politikos pasikeitimas neturėjo reikšmingos įtakos fondo grynųjų aktyvų ir grynųjų aktyvų pokyčių ataskaitoms už metus, pasibaigusius 2020 m. gruodžio 31d.

Grynųjų aktyvų vertės (GAV) skaičiavimo procedūra

Pensijų fondo vieneto vertė apskaičiuojama Pensijų fondo grynųjų aktyvų vertę, apskaičiuotą pagal procedūrą, padalinus iš Pensijų fondo vieneto skaičiaus. Pradinė Pensijų fondo vieneto vertė – 1 EUR. Praėjusios darbo dienos apskaičiuota Pensijų fondo vieneto vertė iki kitos darbo dienos 17.00 val. paskelbiama tinklalapyje www.luminor.lt

Apskaičiuojant grynųjų aktyvų vertę vadovaujamosi tokiais principais:

1. Terminuoti indėliai bankuose vertinami pagal amortizuotos savikainos vertę;
2. Gryniesiems pinigams ir lėšos kredito įstaigose vertinami pagal nominalią vertę;
3. Skolos vertybinių popierių, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose arba daugiašalėse prekybos sistemose tikroji vertė nustatoma pagal viešai paskelbtą vertinimo dieną informacinės duomenų bazės Bloomberg (BGN) (Bloomberg Generic Pricing) vidutinę (Mid) kainą. Jei BGN kaina nėra skelbiama, skolos vertybiniai popieriai vertinami pagal procedūroje nustatytą tvarką;

4. Nuosavybės vertybiniai popieriai vertinami pagal procedūroje nurodytos prioritetinės biržos Vertinimo dienos paskelbtą uždarymo kainą;

5. Kolektyvinio investavimo subjektų (investicinių fondų) vienetai, kuriais prekiaujama reguliuojamose rinkose arba daugiašalėse prekybos sistemose vertinami pagal paskutinę informacinės duomenų bazės Bloomberg viešai paskelbtą uždarymo kainą;

6. Apskaičiuojant grynųjų aktyvų vertę priemonės (įskaitant ir išvestines finansines), kuriomis reguliuojamose rinkose neprekiuojama, vertinamos remiantis procedūra.

Įsipareigojimai skaičiuojami pagal Verslo apskaitos standartus.

Valdymo įmonės atskaitymai iš Pensijų fondo turto turi būti vertinami kaupimo principu, t.y. kiekvieną kalendorinę dieną.

Apskaitos vieneto vertės nustatymo taisyklės

Į Fondo sąskaitą pervestos dalyviui priklausančios piniginės lėšos (pensijų įmokos, iš kito Bendrovės pensijų fondo ar kitos pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo pervestos dalyvio lėšos) konvertuojamos į apskaitos vienetus. Dalyvio dalis pensijų fondo turte nustatoma pagal dalyvio sąskaitoje įrašytų apskaitos vienetų skaičių.

Už pervestas lėšas dalyviui apskaičiuojamų apskaitos vienetų skaičius nustatomas pagal formulę:

$$AVS = \frac{PPL - A}{AVV}$$

AVS – apskaitos vienetų skaičius;

PPL – į dalyvio sąskaitą pervestos piniginės lėšos;

A – Taisyklių nustatyti atskaitymai;

AVV – apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama nustatyta tvarka.

Apskaitos vienetų skaičius apvalinamas pagal matematinės taisyklės iki 4 skaičių po kablelio.

Apskaitos vienetai į pinigines lėšas konvertuojami piniginių lėšų pervedimo dienos apskaitos vieneto verte. Pervedamų piniginių lėšų suma apskaičiuojama pagal formulę:

$$PPLS = (AVS * AVV) - PA$$

PPLS – pervedamų piniginių lėšų suma;

AVS – apskaitos vienetų skaičius;

AVV – apskaitos vieneto vertė, apskaičiuojama ir skelbiama nustatyta tvarka;

PA – Taisyklių nustatyti atskaitymai.

Pensijų sąskaitą tvarko Bendrovė elektroniniu būdu, užtikrindama Pensijų sąskaitoje esančios informacijos apsaugą ir konfidencialumą.

Pervestos į Pensijų fondo sąskaitą dalyviui priklausančios lėšos į Apskaitos vienetus konvertuojamos pinigų į Pensijų sąskaitą užskaitymo dienos Apskaitos vieneto verte, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po piniginių lėšų gavimo.

Bendrovė uždaro dalyvio Pensijų sąskaitą pasibaigus dalyvio dalyvavimui Pensijų fonde ir išmokėjus sukauptas lėšas Fondo taisyklių nustatyta tvarka.

AIŠKINAMOJO RAŠTO PASTABOS

1. Grynujų aktyvų, apskaitos vienetų skaičius ir vertė

	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje (2020 12 31)	Prieš metus (2019 12 31)	Prieš dvejus metus (2018 12 31)
Grynujų aktyvų vertė	9 771 791	7 799 319	5 299 054
Apskaitos vieneto vertė	0.5049	0,4618	0,3634
Apskaitos vienetų skaičius	19 354 561	16 890 157	14 582 490

2. Per ataskaitinį laikotarpį konvertuotų apskaitos vienetų skaičius bei bendros konvertavimo sumos

	Ataskaitinis laikotarpis 2020 m.		Ataskaitinis laikotarpis 2019 m.	
	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė	Apskaitos vienetų skaičius	Vertė
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant pinigines lėšas į apskaitos vienetus)	5 423 742	2 404 346	4 287 724	1 803 849
Apskaitos vienetų skaičius (konvertuojant vienetus į pinigines lėšas)	2 959 338	1 309 512	1 980 058	836 242
Skirtumas	2 464 404	1 094 834	2 307 667	967 607

3. Investicijų portfelio sudėtis
2020 m. gruodžio 31 d.

Kodas	Emitento (KIS, kredito įstaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Palūkanų norma, %**	KIS tipas*	Dalis GA, %
3	Kolektyvinio investavimo subjektai										
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai										
-	Candriam Sustainable Equity World	LU	LU1434527781	EUR	1 471	Candriam Luxembourg	593 272	707 240		KIS 3	7.24
-	Candriam Sustainable EQTY EM MK-IC	LU	LU1434524259	EUR	281	Candriam Luxembourg	508 216	714 571		KIS 3	7.31
-	MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU	LU0914729453	EUR	40	Mirova Funds	693 904	998 456		KIS 3	10.22
-	ING (L) - Invest Sustainable Equit Fund	LU	LU0191250769	EUR	1 808	NNIP Luxembourg S.A	718 572	1 000 263		KIS 3	10.24
-	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU	LU0602539271	EUR	4 208	Nordea Investment Funds S.A.	438 264	726 995		KIS 3	7.44
-	Nordea-1 Global Portfolio BI EUR	LU	LU0476540926	EUR	23 050	Nordea Investment Funds S.A.	648 000	729 985		KIS 3	7.47
-	OSSIAM SHILLER BRLY CAPE EUR	LU	LU1079841273	EUR	51	OSSIAM Luxembourg	38 216	38 541		KIS 3	0.39
-	RBC funds (Lux) - Global Equity Focus Fund	LU	LU1096671539	USD	4 193	Candriam Luxembourg	536 858	763 898		KIS 3	7.82
-	Robeco Emerging Markets Equities Class I	LU	LU0209325462	EUR	1 647	Robeco Luxembourg SA	543 779	696 240		KIS 3	7.13
-	SCHRODER INT-GL EM M OP-CE-A	LU	LU0279459969	EUR	27 673	Schroder Investment Management Europe SA	519 557	733 021		KIS 3	7.50
-	Stewart Investors Worldwide Sustainability Fund	IE	IE00BFY85B09	EUR	186 229	First Sentier Global Umbrella Fund PLC/Ireland	395 291	459 669		KIS 3	4.70
-	Triodos Global Equities Impact Fund I-cap	LU	LU0309381191	EUR	8 270	Triodos Investment Management B.V	316 873	434 238		KIS 3	4.44
-	UBS (Lux) Equity Fund - Global Sustainable (USD) I-A2-acc	LU	LU2035667513	USD	6 943	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A	559 421	756 751		KIS 3	7.74
-	iShares Core MSCI World UCITS ETF (acc)	IE	IE00B4L5Y983	EUR	12 075	BlackRock Asset Management Ireland Limited	611 295	721 022		KIS 3	7.38
	Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektų:				277 939		7 121 519	9 480 889			97.02
7	Pinigai										
-	Luminor Bank AS	LT		EUR				104 203	0.00		1.07
-	Luminor Bank AS	LT		USD				184 982	0.00		1.89
-	Luminor Bank AS	LT		EUR				13 449	0.00		0.14
	Iš viso pinigų:							302 634			3.10
9	IŠ VISO:										
								9 783 524			100

*KIS 1 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į ne nuosavybės vertybinius popierius;
KIS 2 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatytas mišrus (subalansuotas) investavimas;
KIS 3 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į nuosavybės vertybinius popierius;
KIS 4 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynujų aktyvų investuoti į pinigų rinkos priemones;
KIS 5 – visų kitų rūšių KIS (alternatyvaus investavimo, privataus kapitalo, nekilnojamojo turto, žaliavų ir kt.).

**Pajamingumas iki išpirkimo

Pensijų fondas Luminor pensija 3 plus
2020 m. metinės ataskaitos

2019 m. gruodžio 31 d.

Kodas	Emitento (KIS, kredito įstaigos, banko pavadinimas)	Šalis	ISIN kodas / Priemonės pavadinimas	Valiuta	Kiekis, vnt.	Valdytojas	Bendra įsigijimo vertė, EUR	Bendra rinkos vertė, EUR	Rinka (šaltinis), pagal kurios duomenis nustatyta rinkos vertė (tinklalapio adresas)	KIS tipas*	Dalis GA, %
3	Kolektyvinio investavimo subjektai										
3.1	Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 49 str. 1 d. reikalavimus atitinkančių kolektyvinio investavimo subjektų (KIS) vienetai										
-	AMUNDI EUR EQ VALUE - 12 EUR C	LU	LU1883315480	EUR	90	Amundi Luxembourg SA	166 756	189 326	www.amundi.lu	KIS 3	2.43
-	Candriam SRI EQTY EM MK-IC	LU	LU1434524259	EUR	226	Candriam Luxembourg	401 487	458 485	www.candriam.com	KIS 3	5.88
-	Candriam SRI-Equity World	LU	LU1434527781	EUR	890	Candriam Luxembourg	325 732	397 887	www.candriam.com	KIS 3	5.10
-	First State Global Umbrella Fund	IE	IE00BFY85B09	EUR	251 065	First State Investments UK Ltd	489 231	547 549	www.firststateasia.com	KIS 3	7.02
-	ING (L) - Invest Sustainable Equit Fund	LU	LU0191250769	EUR	756	ING Investment Management	230 272	337 761	www.NNIP.com	KIS 3	4.33
-	iShares Core MSCI World UCITS ETF (acc)	IE	IE00B4L5Y983	EUR	7 294	BlackRock Advisors (UK) Limited	329 248	412 899	www.ishares.com	KIS 3	5.29
-	MIROVA GLOB SUST EQTY-IA EUR	LU	LU0914729453	EUR	31	Mirova Funds	505 903	662 267	www.mirova.com	KIS 3	8.49
-	NATIXIS HAR ASSC USEQ-FIAUSD Fund	LU	LU0130102931	USD	1 122	Natixis Global Asset Management	265 799	355 762	ga.natixis.com/global	KIS 3	4.56
-	Nordea-1 Emerging Stars Equity BI EUR Fund	LU	LU0602539271	EUR	3 713	Nordea Investment Funds SA	338 480	508 324	www.nordea.lu	KIS 3	6.52
-	Nordea-1 Global Portfolio BI EUR	LU	LU0476540926	EUR	16 573	Nordea Investment Funds SA	466 200	478 133	www.nordea.lu	KIS 3	6.13
-	RBC funds (lux) - Global Equity Focus Fund	LU	LU1096671539	USD	3 611	RBC Global Asset Management Inc.	482 304	566 257	global.rbcgam.com	KIS 3	7.26
-	Robeco Emerging Markets Equities Class I EUR	LU	LU0209325462	EUR	1 383	Robeco Institutional Asset Mgmt BV	447 120	551 009	www.robeco.com	KIS 3	7.06
-	SCHRODER INT-GL EM M OP-CE-A	LU	LU0279459969	EUR	31 429	Schroder Investment Management S.A.	567 844	744 162	www.schroders.lu	KIS 3	9.54
-	Triodos Sustainable Equity Fund	LU	LU0309381191	EUR	10 245	Triodos Investment Management B.V.	392 580	506 225	www.triodos-im.com	KIS 3	6.49
-	UBS (Lux) Equity Fund - Global Sustainable (USD) I-A2-acc	LU	LU2035667513	USD	6 943	UBS Fund Management (Luxembourg) S.A.	630 718	692 974	ww.ubs.com	KIS 3	8.89
	Iš viso Kolektyvinio investavimo subjektų:				335 373		6 039 676	7 409 019			95.00
7	Pinigai										
-	Luminor Bank AS	LT		EUR				27 797			0.36
-	Luminor Bank AS	LT		EUR				371 966			4.77
	Iš viso pinigų:							399 763			5.13
9	IŠ VISO:							7 808 782			100

*KIS 1 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynųjų aktyvų investuoti į ne nuosavybės vertybinius popierius;

KIS 2 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatytas mišrus (subalansuotas) investavimas;

KIS 3 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynųjų aktyvų investuoti į nuosavybės vertybinius popierius;

KIS 4 – KIS, kurių investavimo strategijoje numatyta iki 100 proc. grynųjų aktyvų investuoti į pinigų rinkos priemones;

KIS 5 – visų kitų rūšių KIS (alternatyvaus investavimo, privataus kapitalo, nekilnojamojo turto, žaliavų ir kt.).

**Pajamingumas iki išpirkimo

3. Investicijų portfelio sudėtis (tęsinys)

Investicijų portfelis atitinka pensijų fondo taisyklėse numatytą investavimo strategiją: ataskaitinio laikotarpio pabaigoje investicijos į kolektyvinio investavimo subjektų vienetus sudarė 97.02 proc. ir pinigai – 3.10 proc. visų pensijų fondo grynujų aktyvų vertės.

4. Investicijų pasiskirstymas pagal investavimo strategiją atitinkančius kriterijus

Investicijų pasiskirstymas	Rinkos vertė	Dalis aktyvuose (%)	Rinkos vertė ataskaitinio laikotarpio pradžioje	Dalis aktyvuose ataskaitinio laikotarpio pradžioje (%)
Pagal valiutas:				
EUR	8 077 893	82.67	6 193 790	79.41
USD	1 705 631	17.45	1 614 992	20.71
Iš viso:	9 783 524	100	7 808 782	100
Pagal geografinę zoną:				
Europos ekonominės erdvės valstybės (Islandija, Norvegija, Lichtenšteinas)	-	-	-	-
Kitos Europos Sąjungos valstybės	9 480 889	97.02	7 409 019	95.00
Japonija	-	-	-	-
Lietuva	302 634	3.10	399 763	5.13
Kitos šalys	-	-	-	-
Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada	-	-	-	-
Iš viso:	9 783 524	100	7 808 782	100
Pagal investavimo objektus:				
Kolektyvinio investavimo subjektai	9 480 889	97.02	7 409 019	95.00
Pinigai	302 634	3.10	399 763	5.13
Iš viso:	9 783 524	100	7 808 782	100

Pagal kitus kriterijus Fondo investicijos neskirstomos.

5. Investicijų vertės pokytis

2020 metai

Pokytis Grynųjų aktyvų ataskaitos straipsniai	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Įsigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Pinigų rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
<i>Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Kiti skolos vertybiniai popieriai</i>	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	7 409 019	2 138 350	1 055 315	1 248 384	259 547	9 480 889
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	-	-	-	-	-	-
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	7 409 019	2 138 350	1 055 315	1 248 384	259 547	9 480 889

2019 metai

Pokytis Grynųjų aktyvų ataskaitos straipsniai	Praėjusio ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Įsigyta	Parduota (išpirkta)	Vertės padidėjimas	Vertės sumažėjimas	Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Terminuotieji indėliai	-	-	-	-	-	-
Pinigų rinkos priemonės	-	-	-	-	-	-
Skolos vertybiniai popieriai	40 031	-	40 087	115	59	-
<i>Vyriausybių ir centrinių bankų arba jų garantuoti skolos vertybiniai popieriai</i>	40 031	-	40 087	115	59	-
<i>Kiti skolos vertybiniai popieriai</i>	-	-	-	-	-	-
Nuosavybės vertybiniai popieriai	-	-	-	-	-	-
Kolektyvinio investavimo subjektų investiciniai vienetai ir akcijos	4 774 413	1 928 567	896 978	1 603 017	-	7 409 019
Kitos investicijos	-	-	-	-	-	-
Iš viso:	4 814 444	1 928 567	937 065	1 603 131	59	7 409 019

6. Atskaitymai iš pensijų fondo turto 2020 metai

Atskaitymai	Atskaitymų dydis		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų atskaitymų suma	% nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynujų aktyvų vertės
	maksimalus, nustatytas sudarymo dokumentuose	ataskaitiniu laikotarpiu taikytas		
Už valdymą :	1%	1%	80 326	0.01
<i>nekintamas dydis</i>	1%	1%	80 326	0.99
depozitoriumui	0,15%	0,07%	5 649	0.07
Už sandorių sudarymą	***	***	332	0.00
Už auditą	***	***	3 025	0.00
Kitos veiklos išlaidos	***	***	-	-
Išlaidų, įskaičiuojamų į BIK, suma*			89 000	
BIK % nuo GAV *			1,10	
Visų išlaidų suma			89 332	1.10
PAR (praėjusio analogiško ataskaitinio laikotarpio PAR)**			-6,43 (3,41)	

2019 metai

Atskaitymai	Atskaitymų dydis		Per ataskaitinį laikotarpį priskaičiuotų atskaitymų suma	% nuo ataskaitinio laikotarpio vidutinės grynujų aktyvų vertės
	maksimalus, nustatytas sudarymo dokumentuose	ataskaitiniu laikotarpiu taikytas		
Už valdymą :	1%	1%	65 828	1
<i>nekintamas dydis</i>	1%	1%	65 828	1
depozitoriumui	0,20%	0,07%	4 629	0.07
Už sandorių sudarymą	***	***	122	0
Už auditą	***	***	2 420	0.04
Kitos veiklos išlaidos	***	***	-	-
Išlaidų, įskaičiuojamų į BIK, suma*			72 877	
BIK % nuo GAV *			1,10	
Visų išlaidų suma			72 999	1.10
PAR (praėjusio analogiško ataskaitinio laikotarpio PAR)**			3,41 (-10)	

*Bendrasis išlaidų koeficientas (BIK) – procentinis dydis, kuris parodo, kokia vidutinė fondo grynujų aktyvų dalis skiriama jo valdymo išlaidoms padengti. Šios išlaidos tiesiogiai sumažina investuotojo investicijų grąžą. Pažymėtina, kad skaičiuojant BIK į sandorių sudarymo išlaidas neatsižvelgiama.

**Portfelio apyvartumo rodiklis (PAR) – rodiklis, apibūdinantis prekybos pensijų fondo portfelį sudarančiomis priemonėmis aktyvumą. Fondai, kurių PAR aukštas, patiria didesnes sandorių sudarymo išlaidas.

***Išlaidos, dengiamos iš Pensijų turto, tai išlaidos už bankines paslaugas, Pensijų fondo audito išlaidos ir sandorių sudarymo išlaidos bendras maksimalus išvardintų išlaidų dydis negali viršyti 1,5 procento per vienerius finansinius metus nuo Pensijų fondo grynujų aktyvų vertės. Pensijų fondo sąskaita bei Pensijų fondo interesais sudaromų sandorių faktinės išlaidos pagal sutartis tarpininkams, sudarančios ne daugiau kaip 1 procentą nuo sudarytų sandorių vertės.

7. Mokėjimai tarpininkams

Per ataskaitinį laikotarpį (nuo 2020 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.) sumokėta Luminor Bank AS Lietuvos skyriaus Rinkų departamentui 332 eurai už tarpininkavimo paslaugas vertybinių popierių sandoriuose.

Per praeitą ataskaitinį laikotarpį (nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2019 m. gruodžio 31 d.) sumokėta Luminor Bank AB Rinkų departamentui 122 eurai už tarpininkavimo paslaugas vertybinių popierių sandoriuose.

8. Investicijų grąža ir investicijų grąžos lyginamoji informacija

Luminor investicijų valdymas, UAB skaičiuoja sudėtinio lyginamojo indekso grąžą naudodama dienos pabaigos lyginamųjų indeksų vertes, gautas iš MSCI (MSCI duomenys). Kad būtų išvengta abejonių, MSCI nėra standartinis sudėtinio lyginamojo indekso „administratorius“ arba „prisedantysis prie sudarymo“, „sudarytojas“ ar „prižiūrimas sudarytojas“ ir MSCI duomenys nelaikomi „pateikimu“ ar „sudarymu“ kalbant apie sudėtinio lyginamojo indekso grąžą, kaip šios sąvokos gali būti apibrėžtos bet kokiose taisyklėse, įstatymuose, reglamentuose, teisės aktuose ar tarptautiniuose standartuose. MSCI duomenys pateikiami „tokie kaip yra“, nesuteikiant jokių garantijų ar nepriimanant jokių išipareigojimų bei neleidžiant jų kopijuoti ir platinti. MSCI nepateikia jokių pareiškimų dėl jokio investavimo ar strategijos tikslingumo ir neremia, neplatina, neskelbia, neparduota ir kitais būdais nerekomenduoja bei nereklamuoja jokios investavimo strategijos, įskaitant finansinius produktus ar strategijas, kurie yra pagrįsti MSCI duomenimis, modeliais, analitine ir kita medžiaga ar informacija arba kuriuose MSCI duomenys modeliai, analitinė ir kita medžiaga ar informacija yra stebimi ar kitaip naudojami.

Pensijų fondo lyginamąjį indeksą sudaro:

Akcijų dalies lyginamąjį indeksą sudaro MSCI indeksų krepšelis:

70% Pasaulio akcijos (MSCI world index)

30% Besivystančių rinkų (MSCI Emerging markets)

Fondų lyginamąjį indeksą sudarantys indeksai ir jų svoriai parinkti pagal Fondo taisyklėse nustatytas fondų investavimo strategijas.

8. Investicijų graža ir investicijų gražos lyginamoji informacija (tęsinys)

Ataskaitinio laikotarpio, praeitų ataskaitinių laikotarpių metiniai rodikliai, taip pat rodikliai, apskaičiuoti už ilgesnį laikotarpį nei ataskaitinis, išdėstyti lyginamojoje lentelėje. Jeigu fondas veikia trumpiau nei 5 metus, rodikliai pateikti tik tų laikotarpių, per kuriuos fondas veikė. Prie lyginamosios lentelės pridėti joje pateiktų ataskaitinio laikotarpio apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagramą ir rodiklių paaiškinimus.

A	B	Laikotarpis					
		Per ataskaitinį laikotarpį	Prieš metus	Prieš 2 metus	Per paskutiniuosius 2 metus	Per paskutiniuosius 3 metus	Per paskutiniuosius 5 metus
		1	2	3	4	5	6
1.	Apskaitos vieneto vertės pokytis, proc.*	9.33	27.08	-8.72			
2.	Lyginamojo indekso reikšmės pokytis, proc. ¹ (nuo 2007.10.01)	7.5	26.67	-5.84			
3.	Apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis, proc. ²	16.76	7.63	9.34	18.41	20.68	24.09
4.	Lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis, proc. ²	26.34	10.28	12.23	28.25	30.79	35.22
5.	Apskaitos vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmės koreliacijos koeficientas ³	0.99	0.99	0.98	0.99	0.99	0.98
6.	Alfa rodiklis, proc. ⁴	1.83	2.68	-3.32	3.09	-0.39	-5.54
7.	Beta rodiklis ⁵	0.98	0.9	0.94	0.97	0.97	0.98
8.	Indekso sekimo paklaida, proc. ⁶	6.71	3.45	2.36	7.51	9.01	10.71
9.	IR rodiklis ⁷	0.01	0.00	-0.01	0.00	0.00	0.00

* Apskaičiuojant apskaitos vieneto vertės pokytį, neatsižvelgiama į atskaitymus nuo įmokų.

1. Lyginamasis indeksas – statistinis rodiklis, kuris susideda iš vieno arba kelių visuotinai pripažintų ir plačiai naudojamų nepriklausomų asmenų sudarytų finansinių priemonių indeksų, atspindinčių tam tikrų rinkų ar jų dalių pokyčius;

2. standartinis nuokrypis (angl. *standard deviation*) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai arba lyginamojo indekso reikšmės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;

3. koreliacijos koeficientas – rodiklis, kuris parodo vieneto vertės ir lyginamojo indekso reikšmių statistinę priklausomybę;

4. alfa – rodiklis, kuris parodo skirtumą tarp pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso pokyčio, esant palyginamam rizikos lygiui;

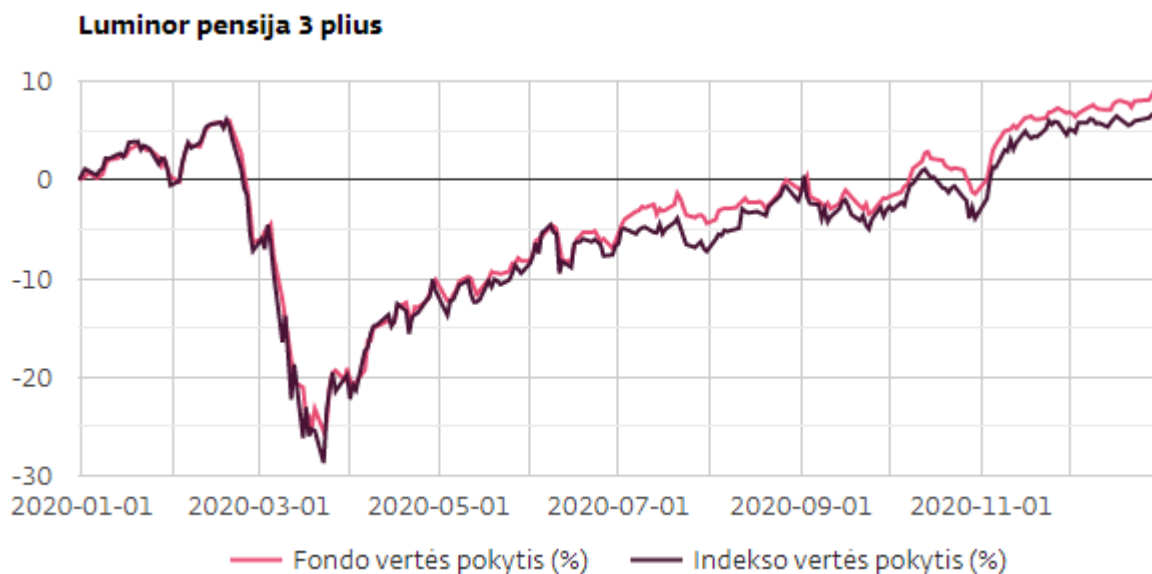
5. beta – rodiklis, kuris parodo, kiek pasikeičia pensijų fondo ar kolektyvinio investavimo subjekto vieneto vertė pasikeitus lyginamojo indekso reikšmei;

6. indekso sekimo paklaida (angl. *tracking error*) – statistinis rizikos rodiklis, parodantis vieneto vertės pokyčių ir lyginamojo indekso pokyčių skirtumų standartinį nuokrypį;

Nuo 2019 metų, pasikeitus skaičiavimo metodikai, naudojami ne mėnesiniai, o savaitiniai pokyčiai, todėl ataskaitinio laikotarpio rezultato negalima lyginti su ankstesnių metų rezultatais.

7. IR rodiklis - (angl. *information ratio*) – rodiklis, kuris parodo aktyvaus investicinių priemonių portfelio valdymo naudą; Fondas veikia 13 metų ir 3 mėnesius.

Ataskaitinio laikotarpio apskaitos vieneto vertės pokyčio ir lyginamojo indekso reikšmės pokyčio rodiklių diagrama

Jeigu pensijų fondo reklamoje buvo naudojamos investicijų gražos prognozės, nurodyti prognozuotą dydį, palyginti neatitikimus su faktine graža ir nurodyti galimas neatitikimų priežastis.

Pensijų fondo reklamoje nebuvo naudojamo investicijų gražos prognozės.

8. Investicijų graža ir investicijų gražos lyginamoji informacija (tesinys)

Vidutinė investicijų graža, vidutinis subjekto vieneto (akcijos) vertės pokytis ir jo standartinio nuokrypio rodiklis, taip pat vidutinis lyginamojo indekso pokytis per kelis praėjusius laikotarpius.

	Per paskutinius 3 metus	Per paskutinius 5 metus	Per paskutinius 10 metų ⁴	Nuo veiklos pradžios
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokytis	8.24%	8.08%	6.76%	6.27%
Vidutinis pensijų fondo lyginamojo indekso reikšmės pokytis (nuo 2007.10.01)	8.64%	9.53%	7.79%	6.30%
Vidutinis apskaitos vieneto vertės pokyčio standartinis nuokrypis ¹	11.94%	10.77%	10.55%	10.91%
Vidutinis pensijų fondo lyginamojo indekso reikšmės pokyčio standartinis nuokrypis ¹	17.79%	15.76%	14.86%	17.24%

* Apskaičiuojant apskaitos vieneto vertės pokytį, neatsižvelgiama į atskaitymus nuo įmokų.

1. vieneto vertės pokyčių standartinis nuokrypis – statistinis rizikos rodiklis, parodantis, kaip stipriai svyruoja vieneto vertės pokyčiai, palyginus su jų vidutiniu pokyčiu;
Fondas veikia 13 metų ir 3 mėnesius.

9. Gautos ir išmokėtos lėšos

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendra gautų lėšų suma		2 404 346	1 803 849
Įmokos į pensijų fondą	Valstybinio socialinio draudimo fondo pervestos dalyvio lėšomis mokamos pensijų įmokos ir iš valstybės biudžeto lėšų už dalyvį mokomos pensijų įmokos	-	-
	Pačių dalyvių ir darbdavių ar kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos	1 517 385	1 708 875
	Paties dalyvio įmokėtos lėšos	1 346 455	1 343 163
	Darbdavių ir kitų trečiųjų asmenų įmokėtos lėšos	170 931	365 712
Valstybinio socialinio draudimo fondo sumokėti delspinigiai		-	-
Iš garantijų rezervo sumokėtos lėšos		-	-
Iš kitų pensijų fondų pervestos lėšos	iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	885 568	89 770
	iš kitos pensijų kaupimo bendrovės	1 392	5 204
Kitos gautos lėšos (nurodyti šaltinį ir gautų lėšų sumą), iš viso		-	-

		Finansiniai metai	Praėję finansiniai metai
Bendra išmokėtų lėšų suma		1 309 512	836 242
Pensijų išmokos	vienkartinės išmokos dalyviams	101 062	153 973
	periodinės išmokos dalyviams	-	-
	išmokos anuiteto įsigijimui	-	-
Į kitus pensijų fondus pervestos lėšos	valdomus tos pačios pensijų kaupimo bendrovės	716 316	58 477
	valdomus kitos pensijų kaupimo bendrovės	37 995	16 873
Išstojusiems dalyviams išmokėtos lėšos (pildoma tik papildomo savanoriško kaupimo pensijų fondų atveju)		445 294	603 750
Paveldėtojams išmokėtos lėšos		8 846	3 170
Kitais pagrindais išmokėtos lėšos (nurodyti šaltinį ir išmokėtų lėšų sumą), iš viso		-	-

10. Įvykiai po finansinės būklės ataskaitos datos

2020 metų pavasarį dėl Covid-19 viruso paskelbti suvaržymai visame pasaulyje sukaustė ekonomikos augimą. Staigus rizikingų aktyvų išpardavimas skatino saugaus užtekio paieškas ir pastūmėjo nerizikingomis laikomų JAV ir Vokietijos obligacijų pajamingumą nusiristi į rekordines žemumas. Siekiant stabilizuoti padėtį pagrindiniai centriniai bankai iki rekordinio lygio išplėtė turto supirkimo programas. Įsibėgėjus pavasariui mažėjant suvaržymų ir laipsniškai atsigauant ekonomikai rizikingų investicijų atsitiesimas riboja dėmesį saugioms obligacijoms, tačiau jų kainas palaikė žemam taške išlikusi infliacija ir centrinių bankų tęsiamos turto pirkimo programos. Rudens pradžioje rinkas vėl supurtęs atsinaujinęs nerimas dėl sustiprėjusio pandemijos plitimo didino susidomėjimą obligacijomis. Atitinkamai euro zonos vyriausybių 3-5 metų trukmės obligacijų indeksas pernai iš viso pasistiebė 1,30 proc., o vidutinės 7 metų trukmės vyriausybių ir aukšto reitingo įmonių obligacijų indeksas – 4,05 procento. Ir nors metų pabaigoje aiškėjus rinkimų baigčiai JAV ir pasirodžius pozityvių naujienų dėl vakcinų kiek pakilo infliacijos lūkesčiai ir atitinkamai obligacijų pajamingumas, kol kas trūksta požymių, kad pasaulio ekonomika galėtų sparčiai atsigausti, o greitai centriniai bankai – kelti palūkanas, todėl artimiausiais metais jos gali išlikti artimos nuliui.

Pernai smogusi pandemija ir karantinai lėmė tiekimo grandinių sutrikimus, skaudžiai atsiliepė daugeliui jautresnių verslų bei kovą sukėlė nerimo bangą finansų rinkose ir rekordiškai greitą nuosmukį akcijų rinkose daugiau kaip trečdaliu. Malšinant paniką JAV federalinis rezervų bankas nurėžė palūkanas iki nulio ir kartu su kitais centriniais bankais bei didžiausių šalių vyriausybėmis patvirtino beprecedentės apimties skatinimo planus. Tai parėmė pasitikėjimą rinkose ir nuo balandžio paskatino rekordiškai greitą akcijų atsitiesimą. Rugsėji nauji suvaržymai dėl antrosios Covid-19 bangos vėl kiek atvėsino akcijų raiį, tačiau metų pabaigoje mažėjusi politinė įtampa JAV bei pranešimai apie sukurtą vakcinų veiksmingumą didino atsigavimo lūkesčius bei stūmė į viršų akcijų kainas ne tik išsivysčiusiose šalyse (JAV akcijų indeksas *S&P 500* besibaigiant gruodžiui šturmavo naujas aukštumas), bet ir visų pirma besivystančiose rinkose. Pasaulio išsivysčiusių šalių akcijų indeksas *MSCI World Net Total Return EUR* 2020 metais pakilo 6,36 proc., o gana greitai nuo Covid-19 atsitiesusių Azijos šalių pastūmėtas besivystančių šalių akcijų indeksas *MSCI Emerging Markets Daily Net Total Return EUR* ūgtelėjo 8,54 proc. – abiem atvejais minėtų indeksų graža buvo didesnė už vidutinį metinį jų pokytį per pastaruosius 20 metų. Arti rekordinį lygį pasiekė optimizmas rinkose ir akcijų įverčiai skatina atsargesnį požiūrį, tačiau nesant požymių, kad centriniai bankai staigiai nutrauktų paramą, ilguoju laikotarpiu brangti linkusių rizikingesniu turtu laikomų akcijų perspektyvos vertintinos teigiamai.

VII. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO DALYVIUS

23. Bendri duomenys apie pensijų fondo dalyvius (dalyviais laikomi ir asmenys, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą, taip pat asmenys, gaunantys periodines pensijų išmokas), per ataskaitinį laikotarpį prisijungusių dalyvių skaičius, per ataskaitinį laikotarpį pasitraukusių dalyvių skaičius.

	Iš viso
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pradžioje	5 081
Dalyvių skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:	5 089
iš jų dalyviai, pasinaudoję teise nukelti pensijų išmokos mokėjimą	182
iš jų dalyviai, gaunantys periodines pensijų išmokas	-
iš jų dalyviai, kurių amžius neatitinka tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės gimimo metų ribų (pildoma tik tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo atveju)	-
Dalyvių skaičiaus pokytis	8
	0
Bendras prisijungusių dalyvių skaičius:	324
iš jų dalyviai, priskirti pensijų fondui atsitiktine tvarka (pildoma tik tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo atveju)	-
iš jų dalyviai, pensijų kaupimo sutartis sudarę pirmą kartą	270
iš jų dalyviai, atėję arba perkelti iš tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomų fondų	52
iš jų dalyviai, atėję iš kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomų fondų	2
Bendras pasitraukusių dalyvių skaičius:	316
išėję į tos pačios pensijų kaupimo bendrovės valdomus fondus dalyviai	46
išėję į kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomus fondus dalyviai	12
perkelti į kitą pensijų fondą (pildoma tik tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo atveju)	-
išstoję dalyviai (pildoma tik papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo atveju)	230
sulaukę nustatyto pensijos amžiaus ir pasinaudoję teise į pensijų išmoką (vienkartinę išmoką, anuitetą ir jų derinį) dalyviai	23
pasinaudoję Pensijų kaupimo įstatymo suteikta galimybe vienašališkai nutraukti pirmą kartą sudarytą sutartį dalyviai	-
mirę dalyviai	5

VIII. IŠORINIAI PINIGŲ SRAUTAI

24. Per ataskaitinį laikotarpį faktiškai gautos ir išmokėtos lėšos.
Aiškinamojo rašto 9 pastaba.

IX. INFORMACIJA APIE GARANTIJŲ REZERVA

25. Jei pensijų fondo taisyklėse yra įsipareigojimas garantuoti tam tikrą pajamingumą, nurodomas garantuojamo pajamingumo dydis ir kita svarbi informacija

-

X. INFORMACIJA APIE PENSIJŲ FONDO REIKMĖMS PASISKOLINTAS LĖŠAS

26. Pensijų fondo reikmėms pasiskolintos lėšos ataskaitinio laikotarpio pabaigoje
Pensijų fondo reikmėms nebuvo skolintasi.

XI. KITA INFORMACIJA

27. Paaiškinimai, komentarai, iliustruojamoji grafinė medžiaga ir kita svarbi informacija apie pensijų fondo veiklą, kad būtų galima tinkamai įvertinti fondo veiklos pokyčius ir rezultatus

Aiškinamojo rašto 10 pastaba.

XII. ATSAKINGI ASMENYS

28. Konsultantų, kurių paslaugomis buvo naudotasi rengiant ataskaitą
Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamosi.

29. Ataskaitą parengusių asmenų vardai, pavardės, pareigos, darbovietė (jeigu ataskaitą rengę asmenys nėra bendrovės darbuotojai)

-

30. Bendrovės administracijos vadovo, vyriausiojo finansininko, ataskaitą rengusių asmenų ir konsultantų patvirtinimas, kad joje pateikta informacija teisinga ir nėra nutylėtų faktų, galinčių daryti esminę įtaką pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui. Žemiau pasirašę atsakingi asmenys patvirtina, kad ataskaitoje pateikta informacija atitinka tikrovę ir kad nėra nutylėtų faktų, galinčių turėti esminės įtakos pensijų fondo veiklos rezultatų vertinimui.

Generalinė direktorė

_____
(parašas)

Loreta Načajienė

Vyriausioji finansininkė

_____
(parašas)

Dalia Markūnienė

31. Asmenys, atsakingi už ataskaitoje pateiktą informaciją

31.1. už ataskaitą atsakingi įmonės valdymo organų nariai, darbuotojai ir administracijos vadovas (nurodyti vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus)

Generalinė direktorė

Loreta Načajienė

Tel: (8-5) 2393 444

Loreta.Nacajiene@luminorgroup.com

Vyriausioji finansininkė

Dalia Markūnienė

Tel: (8-5) 2393 444

Dalia.Markuniene@luminorgroup.com

31.2. jeigu ataskaitą rengia konsultantai arba ji rengiama padedant konsultantams, nurodyti konsultantų vardus, pavardes, telefonų ir faksų numerius, el. pašto adresus

Rengiant šią ataskaitą konsultantų paslaugomis nebuvo naudojamosi.